

EXPUNERE DE MOTIVE

Reacția socială contra faptelor ilicite, pentru a fi eficientă, trebuie să se desfășoare pe mai multe planuri politic, educațional, economic și juridic.

Dintre diversele tipuri de reacție socială, un loc important îl ocupă *aplicarea sancțiunilor juridice persoanelor care nu-și conformează comportamentul normelor juridice*.

Pentru restabilirea ordinii, legiuitorul a delegat organelor sale competente atribuția de a aplica sancțiuni destinatarilor care încalcă preceptele normelor contravenționale. Sancțiunea este o măsură de constrângere și reeducare, care se aplică contravenientului în scopul îndreptării acestuia și a prevenirii săvârșirii contravențiilor.

O condiție esențială ce trebuie să îndeplinească sancțiunea pentru a fi considerată o măsură de constrângere și reeducare este caracterul imediat al sancțiunii.

Trebuie menționat că, în caz de neachitare a sancțiunii contravenționale cu amendă se poate face înlocuirea pedepsei amenzii cu sancțiunea obligării contravenientului la prestarea unei activități în folosul comunității.

Prestarea unei activități în folosul comunității, ca sancțiune contravențională principală, a fost introdusă pe fondul procesului de armonizare a legislației României cu legislația țărilor Uniunii Europene.

Sancțiunea reprezintă un element structural al normelor juridice, rolul său fiind acela de a asigura respectarea conduitei prescrise în dispoziția normei. Sancțiunea este prețul plătit de o persoană în cazul încălcării normelor juridice.

Prin sancțiune se înțelege o măsură de constrângere sau reeducare, care se aplică contravenientului în scopul îndreptării acestuia și prevenirii săvârșirii contravențiilor.

Sancțiunile juridice nu sunt mijloace de răzbunare a societății, ci de prevenire a săvârșirii faptelor ilicite, nu prezintă un scop în sine ci un mijloc de ocrotire a relațiilor sociale și de formare a unui spirit de responsabilitate.

Dar ce se întâmplă în cazul în care contravenientul nu plătește amenda, nu efectuează orele de muncă în folosul comunității încălcând astfel o hotărâre judecătorească?!

Ce se întâmplă cu aceste persoane? Sunt sancționate contravențional ori administrativ în mod constant, însă aceste sancțiuni rămân doar niște cifre, statistici, nu se plătesc, contravenienții nu au absolut nicio teamă de repercusiuni, pentru că acestea practic nu există. În lipsa unei legislații coercitive, aceste persoane sunt încurajate să comită în continuare fapte antisociale și prin exemplificare numărul persoanelor care li se alătură crește în mod alarmant.

În general, a evalua eficiența unui sistem de pedepse este suficient de dificil, ori, există o multitudine de aspecte ce urmează a fi evaluate și luate în calcul. Deseori, se încearcă a determina eficiența executării unei sau altei pedepse după rata de recidivă. Putem considera rata recidivei ca unul dintre indicatori, există o multitudine de aspecte ce urmează a fi evaluate și luate în calcul.

La determinarea eficienței pedepselor trebuie luat în calcul impactul pedepsei asupra făptuitorului, impactul asupra societății în ansamblu și asupra victimei. În opinia unor cercetători, evaluarea eficienței sancțiunilor în comunitate trebuie să ia în calcul experiența de viață a celui supus supravegherii și a celor afectați de supraveghere, să ia în calcul cultura și practicile de supraveghere a specialiștilor și să ia în calcul un context complex (material, social, politic, cultural, organizațional, profesional și legal) al supravegherii.

O analiză cost-beneficii ar ține cont de trei elemente: costul estimativ al intervenției, efectul estimat și valoarea estimată a efectului.

Eficiența sancțiunilor se realizează și dacă acestea sunt corect puse în aplicare, dacă cel sancționat știe ca trebuie să răspundă pentru faptele sale și că există și alte modalități de a răspunde dacă nu se conformează.

Încălcarea unei hotărâri judecătorești, de a plăti amenda sau de a efectua prestarea unei activități în folosul comunității, nu are în acest moment nicio repercursiune asupra celui sancționat. Acest lucru face ca, decât persoanele cu bunăvoință să achite sancțiunile contravenționale ori să presteze o activitate în folosul comunității.

Actele organelor judecătorești fiind acte de aplicare a legilor la cazuri concrete, au în principiu caracter individual, și trebuie emise numai în condițiile legii.

Sigur că mulți se întreabă care este sancțiunea dacă nu vor să presteze munca în folosul comunității. Vor primi o altă amendă, care dacă nu o vor plăti, va fi înlocuită la rândul ei tot cu muncă în folosul comunității. De aceea, *cred că legea ar trebui să instituie pedepse mai aspre, pentru cei care ignoră cu desăvârșire*

prevederile legale, liniștiți fiind pentru că nu au venituri și bunuri care să fie executate silit pentru recuperarea sumelor datorate.

Supremația legii este valoare care stă la baza democrației și în absența justiției care să asigure respectarea legii nu am putea fi stat modern. Supremația legii, însemnând superioritatea juridică a legii în sistemul de drept, fundamentează conformitatea tuturor actelor juridice cu legea. Ea fundamentează chiar principiul legalității știut fiind că într-o accepțiune restrânsă, dar corectă și des utilizată, legalitatea înseamnă respectarea legii ca act juridic al parlamentului.

Din datele statistice relevante rezultă că în anul 2017 Jandarmeria Română pe timpul misiunilor de ordine publică, a aplicat 141.173 de sancțiuni contravenționale în cuantum de 37,4 milioane lei, Poliția Română a aplicat 1,2 milioane de sancțiuni contravenționale în domeniul ordinii publice, în cuantum de 365 milioane de lei și peste două milioane de sancțiuni contravenționale în valoare de 646 milioane de lei, în domeniul siguranței rutiere.

Autoritățile se confruntă cu necesitatea creșterii gradului de încasare a amenzilor contravenționale și a scăderii costurilor administrative de procesare a contravențiilor la nivelul organelor fiscale locale. În România, conform statisticilor din anul 2017, **gradul de încasare a amenzilor la regimul siguranței rutiere este sub 40%, în cazul persoanelor juridice, în timp ce la nivelul statelor membre ale Uniunii Europene acesta este de peste 90%, în Olanda fiind chiar de 98%, în cazul persoanelor fizice, gradul de încasare este însă mult mai mic, de doar 25%. Gradul de încasare, este mult mai redus în cazul sancțiunilor contravenționale în domeniul ordinii publice.**

În prezent, bugetul de stat, cât și bugetele locale au doar scriptic o grămadă de bani din amenzi, bani care nu se știe dacă vor putea fi recuperați vreodată, pentru că persoanele vizate refuză plata acestora, iar în situația înlocuirii amenzii cu sancțiunea obligării contravenientului la prestarea unei activități în folosul comunității, refuză munca, considerând că este umilitor să faci curat pe stradă, să dezăpezești drumurile, să aduni gunoaiele din parcuri.

Dar, pentru cetățenii corecți, cei care își plătesc taxele și impozitele, nu este umilitor când sunt sfidați de cei care cred că lor nu li se aplică legea?

“Potrivit art. 5 alin.(2) lit. c) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, prestarea unei activități în folosul comunității reprezintă o sancțiune contravențională principală. Totodată, conform dispozițiilor art. 9 alin. (3) și art. 39¹ din același act normativ, atunci când contravenientul persoană fizică nu a achitat amenda și nu există posibilitatea executării silite, se

poate proceda la înlocuirea amenzii cu sancțiunea prestării unei activități în folosul comunității.

Ordonanța Guvernului nr. 55/2002 privind regimul juridic al sancțiunii prestării unei activități în folosul comunității, completează cadrul legal în materie stabilind procedura de aplicare și de executare a acestei sancțiuni.

Esența unei sancțiuni este tocmai posibilitatea executării silite a acesteia, în cazul în care cel sancționat refuză conformarea de bună voie. Analizând însă prevederile art. 21 din Ordonanța Guvernului nr. 55/2002, se poate constata că "sancțiunea" neexecutării cu rea-voință a hotărârii judecătorești prin care s-a dispus sancțiunea prestării unei activități în folosul comunității este transformarea acesteia în amendă. Însă, după cum am arătat, neexecutarea amenzii poate conduce la înlocuirea acesteia cu sancțiunea prestării unei activități în folosul comunității.

Corelând cele două mecanisme, putem exprima sintetic activitatea de executare silită, astfel: amenda se transformă în prestarea unei activități în folosul comunității, care se transformă în amendă, și tot așa, până intervine prescripția.

Așadar, în actualul context legislative, executarea efectivă a unei activități în folosul comunității nu se realizează decât atunci când contravenientul este de bună-credință.

Reaua voință nu este sancționată în mod real în niciun fel, motiv pentru care, executarea unei hotărâri judecătorești este lăsată exclusiv la latitudinea contravenientului, rezultând o lipsă de eficiență a sancțiunii aplicate pentru comiterea unei fapte antisociale. Implicit prin neexecutarea unei hotărâri judecătorești, este suprimat însăși elementul esențial pentru înfăptuirea justiției.

De remarcat este că în mecanismul actual, contravenientul ajunge să nu execute o hotărâre judecătorească, deși aceasta este pronunțată în cadrul unui proces echitabil în care sunt garantate toate drepturile persoanei.

În consecință, un mecanism legal care nu dă eficiență obligativității executării legilor și hotărârilor judecătorești prezintă vicii de constituționalitate; potrivit art. 124 alin. (1) din Constituția României, republicată, justiția se înfăptuiește în numele legii. În concluzie, având în vedere mecanismul procedural ce a stat la baza adoptării sale, o hotărâre a instanței de judecată prin care a fost aplicată o sancțiune contravențională, cum este cea a prestării unei activități în folosul comunității, trebuie să beneficieze de întreg "sprijinul" legislației naționale pentru a fi pusă în executare în mod efectiv.

În situația în care nu se identifică o soluție în sensul impunerii legii împotriva voinței contravenientului, atunci prestarea unei activități în folosul

comunității își pierde natura de sancțiune, ea putând deveni, în plan contravențional, cel mult un mecanism alternativ de ”plată a amenzii” de către persoana care, deși nu beneficiază de resursele pecuniare, dorește de bună-voie să își plătească datoria față de societatea ale cărei drepturi le-a lezat prin comiterea faptei.

Așa cum am precizat natura hotărârii instanței, justifică identificarea unor soluții concrete de asigurare a punerii sale în executare. Un astfel de mecanism oferit de legislația în vigoare este reprezentat de art. 287 din Codul penal, care sancționează fapta de nerespectare a hotărârilor judecătorești. Pericolul social al acestei infracțiuni rezultă:

- fie din modalitățile concrete de neexecutare (de exemplu: împotrivirea la executare prin opunerea de rezistență față de organul de executare);
- fie din neîndeplinirea unor sarcini ce revin profesioniștilor (refuzul organului de executare sau al persoanelor obligate de lege să acorde sprijin);
- fie din importanța deciziei instanței; în acest caz, nu prezintă relevanță modalitatea în care este comisă fapta (ex. de hotărâri: cea prin care s-a dispus reintegrarea în muncă a unui salariat, cea privind plata salariilor ori stabilirea/ plata/ actualizarea și recalcularea pensiilor). ”

De aceea, pentru restabilirea ordinii, propunem completarea art. 287 din Legea nr.286/2009 privind Codul penal cu modificările și completările ulterioare, astfel încât aceasta să cuprindă o măsură de constrângere și reeducare, care să conducă la achitarea sancțiunilor inițiale, la îndreptarea contraveniențelor și la prevenirea săvârșirii contravențiilor.

În acest scop propunem completarea art. 287 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu un nou alineat, alin.(1¹) cu următorul cuprins:

“(1¹) Nerespectarea hotărârii judecătorești prin care s-a aplicat sancțiunea prestării unei activități în folosul comunității săvârșită prin neprezentarea la primar pentru luarea în evidență și executarea sancțiunii, sustragerea de la executarea sancțiunii după începerea activității sau neîndeplinirea îndatoririlor ce revin la locul de muncă se pedepsește cu închisoarea de la 3 luni la 2 ani.”

Deputat **Eugen NEAȚĂ**

Senator **Carmen Daniela DAN**

PROPUNERE LEGISLATIVĂ ART. 287 COD PENAL

NR. CRT.	NUME	PARTID	SEMNĂTURA
1.	Selaru Adrian	PSR	
2.	Stănuț Ionel Ioan	PSD	
3.	Răduț Violeta	PSD	
4.	Stănescu Eliza	PSD	
5.	Căpăla Andreea	UDMR	
6.	Dobrica Ionea Violeta	PSD	
7.	Simion Lucian Richard	PSD	
8.	Lupascu Costel	PSD	
9.	Bontea Vlad	PSD	
10.	STANCU FLORINEL	PSD	
11.	Boboc Rodica	PSD	
12.	Pop Andrei	PSD	
13.	Teis Alina	PSD	
14.	Păle Janut	PSD	
15.	Mohaci Mihail	PSD	
16.	Dobos Vasile	PSD	
17.	Reduța Alexandra	PSD	
18.	Ungureanu Meriun	PSD	
19.	Boboc Valentin	PSD	
20.	Ciocan Dan	PSD	
21.	Rotaru Razvan	PSD	
22.	Axinte Vasile	PSD	
23.	Hunca Mihaela	PSD	
24.	Gavrilă Camelia	PSD	
25.	Duriană Costel	PSD	
26.	Florin Ionel	P.S.D	
27.	Spănu Ion	PSD	
28.	Găvruta Ion	PSD	
29.	Urațitoru Dorin	PSD	
30.	Niță Nicu	P.S.D	
31.	Pașcu Rodica	PSD	
32.	Tocăluț	PSD	

33	PADEI NICOLAE SEBASTIAN	PSD	
34	DOBRE MIRCEA-TITUS	PSD	
35	COBZA MARIA CELIA	PSD	
36	CĂLIN ION	PSD	
37	VISAN GEORGE	PSD	
38	PABU ANISOARA	PSD	
39	Voxle Cifu	PSD	
40	Albocanu Silviu	PSD	
41	WEBER MIHAI	PSD	
42	Simion George	PSD	
43	Denfir Cătălin	PSD	
44	TEREA IOAN	PSD	
45	BALINT LIVIU IOAN	PSD	
46	GHERMAN DUMITRU	P.S.D.	
47	Bogdan Florentin	PSD	
48	ROMAN IOAN SOREAN	PSD	
49	Babus Radu	PSD	
50	Goga Octavian	PSD	
51	GHILA MIHAIL	PSD	
52	NITA NICU	P.S.D.	
53	Goga Octavian	PSD	
54	pa/ou/cei Alexandru	P.S.D.	
55			
56			
57			
58			
59			
60			
61			
62			
63			
64			
65			
66			
67			
68			
69			